

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Фізико-математичний факультет

**Збірник тез доповідей учасників
XX Всеукраїнської науково-методичної конференції
здобувачів вищої освіти та молодих вчених
«НАУМОВСЬКІ ЧИТАННЯ», присвяченої
300-річчю з дня народження Григорія Сковороди**

3-4 листопада 2022 року

Харків – 2022

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Бойчук Юрій доктор педагогічних наук, професор, завідувач ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди (Голова оргкомітету);

Бережна Світлана доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди (заступник Голови оргкомітету);

Пономарьова Наталія доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики, декан фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник Голови оргкомітету);

Жерновникова Оксана доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди; кафедри математики ХНПУ імені Г. С. Сковороди (заступник Голови оргкомітету);

Сіра Ірина доцент кафедри математики ХНПУ імені Г. С. Сковороди, (секретар оргкомітету);

Боярська-Хоменко Анна доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Олефіренко Надія доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інформатики ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Масич Віталій доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фізики ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Басенко Ольга здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, в. о. голови студентської ради фізико-математичного факультету;

Худас Анна здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, голова волонтерського комітету студентської ради фізико-математичного факультету.

Рекомендовано вченою радою фізико-математичного факультету Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
протокол № 7 від 31 січня 2023 р.

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 2 від 15 лютого 2023 р.

Матеріали XX науково-методичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Наумовські читання», присвяченої 300-річчю з дня народження Григорія Сковороди [Електронний ресурс] (3-4 листопада 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. Жерновникової О.А. / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. Харків : ХНПУ, 2022. – 436 с.

©Харківський національний
педагогічний університет ім. Г.
С. Сковороди

Поняття «Інтернет речей», способи застосування та технології побудови «Інтернету речей»

Євген Шакуров, викладач кафедри інформатики ХНПУ імені Г. С. Сковороди; **Олександр Балюк**, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.....**191**

Використання Webex як технології дистанційного навчання в освітньому процесі профільної школи

Андрій Гайдусь, доцент кафедри інформатики ХНПУ імені Г. С. Сковороди; **Віталій Талалай**, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.....**193**

Питання створення комп'ютерної гри для навчання школярів основ безпечної поведінки в Інтернеті

Андрій Гайдусь, доцент кафедри інформатики ХНПУ імені Г. С. Сковороди; **Сергій Щербак**, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.....**196**

Досвід формування медіаграмотності учнів початкової школи

Віра Андрієвська, професор кафедри інформатики ХНПУ імені Г. С. Сковороди; **Наталя Воробйова**, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.....**198**

Огляд цифрових ресурсів, орієнтованих на підтримку навчання інформатики учнів основної школи

Віра Андрієвська, професор кафедри інформатики ХНПУ імені Г. С. Сковороди; **Вячеслав Михайлов**, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.....**200**

Переваги використання чат-ботів у навчальному процесі

Надія Олефіренко, завідувачка кафедри інформатики ХНПУ імені Г. С. Сковороди; **Катерина Кльоз**, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.....**203**

Специфіка навчання основ робототехніки учнів базової школи

Надія Олефіренко, завідувачка кафедри інформатики ХНПУ імені Г. С. Сковороди; **Андрій Петрига**, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.....**206**

Педагогічні можливості організації групової роботи у навчанні програмування майбутніх учителів інформатики

Надія Олефіренко, завідувачка кафедри інформатики ХНПУ імені Г. С. Сковороди; **Андрій Курганський**, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди.....**208**

THE QUESTION OF CREATING A COMPUTER GAME FOR TEACHING SCHOOL STUDENTS THE FUNDAMENTALS OF SAFE BEHAVIOR ON THE INTERNET

Abstract. The work is devoted to the analysis of the possibility of students acquiring knowledge and skills of the basics of safe behavior on the Internet through thematic computer games, and considered the possibility of creating a computer game using current development tools and modern information technologies.

Keywords: computer game, safe behavior, schoolchildren, Internet, social networks.

УДК 373.31 : 004

Андрієвська В. М., Воробйова Н. Ю.

ДОСВІД ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Анотація. У тезах висвітлено досвід формування медіаграмотності учнів початкової школи. Показано, що одним з продуктивних напрямів формування медіаграмотності школярів є розвиток умінь пошуку, обробки, створення й обміну цифровою інформацією в публічному просторі та приватному спілкуванні.

Ключові слова: медіаграмотність, формування, початкова школа.

Розвиток новітніх медіа вносить принципові зміни у початкову соціалізацію особистості й у цьому контексті формування медіаграмотності учнів молодшого шкільного віку є ключовим фактором у підготовки підростаючого покоління до успішної життєдіяльності в цифровізованому світі.

Слід відзначити, що на сьогодні в освітній практиці вже набуто певний досвід з формування медіаграмотності молодших школярів. Наприклад, можна відзначити курс «Я у медіапросторі» (автори І. Іванова, А. Кожанова) [1]. Програма курсу, зокрема, для 1-го року навчання, орієнтована на ознайомлення учнів із «світом медіа» (світ інформації); візуальними медіа (передача інформації через текст, фотографію, малюнок тощо); аудіовізуальними медіа (телебачення, кінематограф тощо). Особливо цікавим для учнів початкової школи є розділ «Реклама в житті сучасної людини». Так, діти дізнаються, що реклама є невід'ємною частиною життя сучасного медіасупільства (види реклами, її вплив на свідомість людини, розповсюдження реклами тощо). Під час опанування теми важливим є те, що учні усвідомлюють, що будь-яка

реклама має на меті залучити певну аудиторію до користування (придбання) різних товарів, послуг. Таке нав'язування готових моделей, стандартів життя часто призводить до стереотипізації мислення людини.

У подальшому навчанні учнів 2-4 класів поглиблюють медіаграмотність вивчаючи історію розвитку медіа (сприйняття людиною інформації, винаходи людини для розвитку медіа тощо); опановуючи навички орієнтації в сучасному інформаційному просторі (права в інформаційному просторі, опрацювання різноспрямованої інформації, різних джерел інформації тощо); ознайомлюючись з новинною грамотністю (сучасні новин, репортаж тощо). Слід звернути увагу, що у такій роботі важливим стає розвиток в учнів умінь організовувати власний безпечний медіапростір (зокрема, розуміння того, як медіа формують сприйняття світу через телебачення, інтернет-залежність). У цьому ракурсі й у Концепції Нової української школи наголошено на важливості формування в учнів початкової школи умінь [2]:

1. відрізнити факти від суджень;
2. перевіряти посилання на офіційні джерела;
3. “відчувати” емоційне забарвлення повідомлень;
4. розуміти корисність інформації тощо.

Аналіз досвіду з формування медіаграмотності учнів початкової школи показав, що одним із засобів формування зазначеної грамотності є розвиток в учнів умінь релевантного пошуку інформації, її обробки, створення й обміну цифровою інформацією в публічному просторі та приватному спілкуванні; розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність) — критична робота з інформацією [1; 3]. З цією метою педагогами-практиками, учителями-новаторам пропонуються різні ігрові завдання, зокрема, вправа «Вірю, не вірю?». Під час виконання вправи учні мають обрати й продовжити фрази, зокрема, «Мій улюблений супер герой...», «Найбільше мене вразило місто...», «Я ніколи не спробую...», «Я мрію розпочати...» тощо. Одна з фраз має нести не правдиву інформацію. Ефективність вправи полягає у визначенні неправдивої інформації [4]. Орієнтація на формування в учнів вміння критично і системно мислити проходить наскрізною лінією через усю навчальну програму Нової української школи. Проте, саме медіаосвіта надає змоги якнайкраще акцентувати увагу на важливості критичного оцінювання інформації. Таким чином, сьогодні сприйняття навколишнього світу підростаючим поколінням значною мірою залежить від того, як його подають медіа. Для сучасного цифрового покоління, яке зростає в цифровому оточенні, саме медіа «пропонують» систему ідей, принципів, законів, норм оцінок, що регулюють не лише стосунки між людьми, а й практичні зразки певного стилю життя і діяльності людини. У цьому ракурсі провідним напрямом у формуванні медіаграмотної особистості стає розвиток критичного мислення.

Список використаних джерел

1. Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя / Волошенюк О., Ганик О., Голошчапова В. Та ін. / за редакцією Волошенюк О., Іванова В. Київ : ЦВП, АУП, 2018. 234 с.

2. Нова українська школа: методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з предметів мовно-літературної галузі в початковій школі. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. 58 с.

3. Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посібник для вчителя / Бакка Т., Голощапова В. та ін. / К. : ЦВП, АУП, 2017. 197 с.

4. Горич Д. Формування медіаграмотності молодших школярів. URL: <https://sno.udpu.edu.ua/> (дата звернення: 17.10.2022).

Andriievskaya V. M., Vorobyova N. Yu.

EXPERIENCE OF FORMING PRIMARY SCHOOL STUDENTS' MEDIALITERACY

Abstract. The theses highlight the experience of forming of primary school students' medialiteracy. It is shown that one of the means of forming schoolchildren's medialiteracy is the development of the ability to critically use ICT for creating, searching, processing, exchanging information in public space and private communication.

Keywords: media literacy, formation, primary school.

УДК 373.51 : 004

Андрієвська В. М., Михайлов В. Ю.

ОГЛЯД ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ ОРІЄНТОВАНИХ НА ПІДТРИМКУ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Анотація. У тезах подано огляд цифрових ресурсів орієнтованих на підтримку навчання інформатики. Показано, що особливу вікову групу становлять учні основної школи, адже саме в цей період школярі опановують фундаментальні концепції інформатики.

Ключові слова: цифрові ресурси, інформатика, основна школа.

Сьогоденний перехід на дистанційне навчання характеризується широкою інтеграцією в освітній процес цифрових ресурсів, доступ до яких є необхідною умовою забезпечення якості освіти.

Під цифровими ресурсами розуміють різні за цільовим призначенням, рівнем складності, формою технічного виконання та видами інтерфейсу педагогічні програмні засоби, зокрема [1]: електронні підручники, тренажери, електронні тести, комп'ютерні моделі, дидактичні ігри тощо. До цифрових ресурсів, орієнтованих на підтримку навчання інформатики, також доцільно віднести й карти знань, хмари слів, схеми, графіки тощо, представлені в